

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه

دفتر توسعه آموزش (EDU) بیمارستان علامه بهلول گنابادی

طرح دوره بالینی (Clinical course plan)

نام دوره (درس)	بهداشت باروری و مادر و کودک	سال تحصیلی	1405-1406
تعداد واحد	2	پیشنیاز	
طول دوره	15 هفته		
ساعات آموزش در طول دوره	102 ساعت		
مکان برگزاری	مراکز سلامت جامعه دانشگاه علوم پزشکی گناباد		
آدرس دفتر گروه آموزشی	دانشکده پزشکی		
نام مسئول آموزشی دوره	نعیمه شریعتی فر		
اساتید دوره	نعیمه شریعتی فر		
شرح درس			
در طول این دوره کارآموزی، دانشجویان مامایی در جهت کسب توانایی در زمینه مشاوره مادر و خانواده، آموزش بهداشت و راهنمایی و کمک به مادر، خانواده و گروههای آسیب پذیر آماده می شوند.			
هدف کلی دوره			
کسب توانایی در انجام مشاوره با مادر و خانواده؛ کسب توانایی در انجام آموزش بهداشت به مادر، خانواده و جامعه (آموزش فردی و یا گروهی)؛ کسب توانایی در انجام امور مربوط به معاینه مادران؛ کسب توانایی در انجام امور مربوط به معاینه کودکان؛ کسب توانایی در راهنمایی و کمک به مادر، خانواده و گروههای آسیب پذیر.			
اهداف اختصاصی			
بخش واکسیناسیون			
1. زنجیره سرما را حین استفاده از واکسنها به کار گیرد.			
2. اصول آسپتیک را به هنگام انجام واکسیناسیون به کار گیرد.			
3. شیوه صحیح تجویز و تلقیح انواع واکسن را به کار گیرد.			
4. به تعداد 12 مورد واکسن برای کودکان از هر نوع 2 مورد تجویز و تزریق/تلقیح کند.			
5. یک مورد واکسن توأم برای مادر باردار تجویز و تزریق کند.			
6. بر اساس فواصل و نوع واکسن برای کودکی که برنامه واکسیناسیون خود را به موقع و صحیح آغاز کرده است، دو مورد برنامه ریزی واکسیناسیون انجام دهد.			

7. بر اساس فواصل و نوع واکسن برای کودکی که برنامه واکسیناسیون خود را به موقع و صحیح آغاز نکرده است، یک مورد برنامه ریزی واکسیناسیون انجام دهد.
8. موارد منع انجام واکسیناسیون را تشخیص و گزارش دهد.
9. تفاوت در تجویز مقدار و نوع واکسن در کودکان و بزرگسالان را بر اساس آخرین دستورالعمل ایمنسازی کشور تشخیص و اجرا کند.
10. در پرسش و پاسخ و مطالعه مباحث نظری و آرایه گزارش و سناریوهای مرتبط درخصوص موارد تحت بررسی مشارکت کند و تکالیف و یا متون آموزشی مربوط را آرایه نماید.

بخش مراقبت از کودکان زیر 5 سال

1. برای مراجعین جدید 2 مورد پرونده تشکیل دهد.
2. به تعداد 5 مورد توزین وزن و اندازهگیری قد و دور سر کودکان را به نحو صحیح انجام دهد.
3. به تعداد 5 مورد منحنی / نمودار رشد در کارت مخصوص مراقبت کودک ترسیم کند.
4. درخصوص فواصل مراجعه برای پیش رشد کودک به تعداد 5 مورد برنامه ریزی کند.
5. به تعداد 1 مورد، انحراف از رشد مطلوب کودک را با انجام مصاحبه با مادر تشخیص دهد و علت آن را پیگیری کند و در این خصوص به مادر توصیههای لازم داشته باشد و احیاناً "در صورت لزوم کودک را به پزشک مرکز ارجاع دهد.
6. به تعداد 1 مورد شیردهی صحیح از پستان را به مادر آموزش دهد.
7. به تعداد 1 مورد تغذیه تکمیلی کودک تا یکسالگی و 1 مورد تغذیه صحیح کودک تا 2 سالگی را به مادر یا والدین آموزش دهد.
8. به تعداد 1 مورد تغذیه با شیر کمکی را آموزش دهد.
9. به تعداد 1 مورد تغذیه صحیح کودک بالای 2 سال را آموزش دهد.
10. در صورت امکان 1 مورد از هر یک از موارد اسهال، بیماری تنفسی، برفک، افت قند خون و یا تب را تشخیص دهد و برنامه مراقبتی و آموزش لازم را انجام دهد.
11. در پرسش و پاسخ و مطالعه مباحث نظری و آرایه گزارش و سناریوهای مرتبط درخصوص موارد تحت بررسی مشارکت کند و تکالیف و یا متون آموزشی مربوط را آرایه نماید.

بخش مراقبت مادر باردار

1. برای مراجعه کنندگان جدید 1 مورد پرونده تشکیل دهد.
2. قد، وزن و فشارخون 3 مورد مادر باردار را انجام دهد.
3. معاینات فیزیکی و مانور لئوپولد را در 2 مورد مادر باردار انجام دهد.
4. صدای قلب جنین و علائم حیاتی را در 2 مورد مادر باردار کنترل و ثبت کند.
5. آزمایشات روتین بارداری را در 2 مورد مادر باردار درخواست کند.
6. در مورد مراقبت از خود در زمینه تغذیه، خواب، استراحت، بهداشت فردی، سلامت روان، روابط جنسی، نشانه ها/علائم هشدار، تمرینات اصلاح وضعی ت، نرمشهای دوران بارداری و پس از زایمان و ... 1 مورد آموزش دهد.
7. یک مورد آموزش گروهی برای مادران باردار در خصوص موضوعات مربوط به دوران بارداری انجام دهد.
8. در مورد سلامت و بهداشت دهان و دندان با مادر باردار در 1 مورد صحبت کند و در صورت لزوم به دندانپزشک ارجاع دهد.
9. مادر باردار را در 1 مورد در خصوص واکسیناسیون راهنمایی کند.
10. آمادگی مادر باردار برای شیردهی را در 1 مورد با معاینه پستان بررسی کند و در این خصوص آموزش لازم انجام دهد.
11. یک مورد غربالگری مادران نیازمند به مراقبت ویژه را به مدرس مربوط توضیح دهد.
12. سونوگرافی در 1 مورد مادر باردار درخواست کند.
13. بارداری های نیازمند به مراقبت ویژه را تشخیص و در این خصوص آموزش دهد و در صورت لزوم ارجاع و پیگیری کند.
14. برای فواصل مراجعه مادر باردار در 2 مورد برنامه ریزی کند.
15. در پرسش و پاسخ و مطالعه مباحث نظری و آرایه گزارش و سناریوهای مرتبط درخصوص موارد تحت بررسی مشارکت کند و تکالیف و یا متون آموزشی مربوط را آرایه نماید.

منابع درسی و مواد آموزشی

منابع مربوط به دروس بارداری و زایمان و بیماریهای زنان، آخرین چاپ
 منابع مربوط به درس بهداشت ت 1 و 2 و 3 و اصول تغذیه و تغذیه درمانی مادر و کودک، آخرین چاپ
 بوکلت مراقبت ادغام یافته کودک سالم (ویژه غیرپزشک) وزارت بهداشت، معاونت سلامت، دفتر سلامت خانواده، اداره کودکان

منابع
 اصلی

مراقبت های ادغام یافته ناخوشی های اطفال (ویژه غیرپزشک)، وزارت بهداشت، معاونت سلامت، دفتر سلامت خانواده، اداره کودکان شرح خدمات تیم سلامت و پزشک خانواده، وزارت بهداشت، اداره مدیریت برنامه های سلامت، کمیته بازنگری برنامه های سلامت مرکز توسعه شبکه عوارض ناخواسته ایمن سازی، سازمان جهانی بهداشت، ترجمه : وزارت بهداشت ، معاونت سلامت مرکز مدیریت بیماری ها مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران (راهنمای خدمات خارج بیمارستانی)، وزارت بهداشت، دفتر سلامت خانواده و جمعیت، اداره سلامت مادران تغذیه دوران بارداری، مؤلفین مینا مینایی و دیگران با همکاری دفتر بهبود تغذیه جامعه برنامه و راهنمای ایمن سازی مصوبه کمیته کشوری ایمن سازی، وزارت بهداشت ت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت سلامت، مرکز مدیریت بیماری های واگیر دستورالعمل برنامه پیشگیری و تشخیص زودهنگام سرطان پستان، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دبیرخانه ملی مدیریت سرطان، اداره سرطان، خرداد 1400 دستورالعمل برنامه پیشگیری و تشخیص زودهنگام سرطان دهانه رحم، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دبیرخانه ملی مدیریت سرطان، اداره سرطان، خرداد 1400 بسته خدمات نوین سلامت میانسالان ویژه غیرپزشک، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس، اداره سلامت میانسالان	
--	--

روش های آموزش (تدریس)

آموزش سرپایی در بالین

نحوه ارزشیابی فراگیر و بارم مربوط به هر ارزشیابی

ارزشیابی عمومی براساس فرم ارزشیابی عمومی	10 درصد
ارزشیابی پیشرفت مهارت های بالینی بر اساس فرم ارزشیابی اختصاصی منطبق با اهداف ویژه	40 درصد
امتحان پایانی (به صورت بالینی جهت ارزیابی شایستگی بالینی)	30 درصد
ارزشیابی نحوه ارتباط و آموزش مددجو (فردی و گروهی)	10 درصد
لاگ بوک	10 درصد
ارائه تکالیف درسی شامل کنفرانس بالینی، تهیه جزوات یا پمفلت آموزشی	10 درصد
رعایت موازین اخلاقی، پوشش حرفه ای و حضور منظم دانشجو	10 درصد

قوانین و مقررات آموزشی دوره

. رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی؛

مراجعه به موقع و منظم و حضور فعال، مستمر و مشارکتی در محیط کارآموزی؛
مطالعه محتواهای آموزشی و منابع به روز و دستورالعملهای کشوری و به کارگیری آن؛
ارایه تکالیف محوله در تاریخ معین شده؛
مشارکت فعالانه در پرسش و پاسخ، ارایه و گزارش و بحث در زمینه موارد مراجعه کننده و آزمون در طی و پایان دوره.

شرح وظایف فراگیران در بخش

- 1) مطالب مشخص شده برای کنفرانس ها را مطالعه نماید.
- 2) برای افزایش مهارت و دقت در انجام امور به توضیحات مربی دقت نموده و تمام تلاش خویش را به کار گیرد.
- 3) تکلیف های محول شده را در وقت معین انجام دهد.
- 4) لاگ بوک ها را به صورت روزانه تکمیل نمایند.
- 5) در انجام امور روحیه همکاری را افزایش داده و به دوستان خود کمک کنند.
- 6) تلاش کنند تا از تکرار خطاها جلوگیری نمایند.
- 7) اطلاعات غیر عادی یافت شده در شرح حال و یا علائم حیاتی بیماران را گزارش کنند

امکانات آموزشی

بسته های خدمتی یا بوکل تنها، کتابها، دستورالعملها و پوسترهای آموزشی مصوب وزارت بهداشت ت، درمان و آموزش پزشکی
رایانه و سامانه سیب؛
وسایل و ابزارهای موجود (وزنه، قفسه، متر، مکملها و سایر) در محیط بالین.

جدول زمان بندی فعالیتهای آموزشی

جلسات	نام مدرس	تاریخ	ساعت	مکان جلسه	سرفصل آموزش ها و مهارتها	شیوه تدریس
جلسه اول	نعیمه شریعتی فر	روز اول	7:30-12:30	بخش مامایی و کلینیک های تخصصی	-معارفه و بیان اهداف و مقررات دوره و نحوه ارزشیابی دانشجویان و پاسخ به سؤالات دانشجویان در این خصوص ، تعیین رفتار ورودی، تعیین تکالیف دانشجویان - 2آموزش و مرور واکسیناسیون، زنجیره سرما، وسایل نگاهداری واکسن، نحوه صحیح تلقیح واکسنهای موجود در مرکز و سن تلقیح واکسن بر اساس دستورالعمل کشوری، آموزشهای لازم به مادر درخصوص واکسیناسیون کودک - 3مروری بر واکسیناسیون بزرگ سالان در مرکز - 4نمایش نحوه صحیح آمادهدکردن انواع واکسنها و نحوه صحیح تلقیح بر روی ماکت و تمرین هر یک از دانشجویان در حضور مدرس مربوط - 5مروری بر نحوه پایش رشد کودک و اندازهگیری وزن، قد و دور سر کودک و 6 معرفی ابزار موجود در مرکز - 6مروری بر نحوه کار با بوکلت مراقبت ادغام یافته کودک سالم و آموزش نحوه	آموزش بر بالین مراجعه کننده استفاده از فیلم یا انیمیشن های آموزشی

					ترسیم و تفسیر منحنی رشد کودک و آموزش به مادر در این خصوص
جلسه دوم	نعیمه شریعتی فر	روز دوم	7:30-12.30	بخش مامایی و کلینیک های تخصصی	-تمرین تلقیح واکسیناسیون کودک و بزرگسال و پایش رشد و ترسیم و تفسیر منحنی رشد کودک 2- آموزش و مرور تشکیل پرونده جدید و تکمیل پرونده برای مراقبت کودک و مادر یا سایر افراد خانواده در سامانه سی ب و نحوه ثبت در آن سامانه 3- آموزش و مرور مراقبت ویژه کودک بر اساس بوکلت مراقبت ادغام یافته کودک سالم و نحوه ارجاع کودک به پزشک /ماما/کارشناس تغذیه/کارشناس سلامت روان/سایر در مرکز و آموزش در این زمینه به والدین 4-انجام مشاوره و کمک به مادر در مورد تغذیه کودک با شیر مادر، مشاهده شیردهی مادر در صورت امکان و آموزشهای لازم در این خصوص 5- آموزش مشاوره با مادر در مورد تغذیه تکمیلی در 6 ماه دوم زندگی کودک 6-ارزشیابی مستمر /تکوینی دانشجو بر اساس فعالی آنها /مهارتهای کسب شده و رایۃ بازخورد لازم
جلسه سوم	نعیمه شریعتی فر	روز سوم	7:30-12.30	بخش مامایی و کلینیک های تخصصی	-تمرین تلقیح واکسیناسیون کودک و بزرگسال و پایش رشد و ترسیم و تفسیر منحنی کودک، مشاوره شیردهی و تغذیه کودک 2- تمرین تشکیل پرونده جدید و تکمیل پرونده برای مراقبت کودک و مادر یا سایر افراد خانواده در سامانه سیب 3- تمرین مراقبت ویژه کودک بر اساس بوکلت مراقبت ادغام یافته کودک سالم و نحوه ارجاع کودک به پزشک /تیم سلامت مرکز و آموزش در این زمینه به والدین 4- آموزش مشاوره با مادر در مورد تغذیه کودک در سنین بالاتر 5- ارزشیابی مستمر/تکوینی دانشجو بر اساس فعالی آنها/مهارتهای کسب شده و رایۃ بازخورد لازم
جلسه چهارم	نعیمه شریعتی فر	روز چهارم	7:30-12.30	بخش مامایی و کلینیک های تخصصی	-تمرین تلقیح واکسیناسیون کودک و بزرگسال و پایش رشد کیودک و مراقبت کودک، مشاوره شیردهی و تغذیه کودک 2- معرفی بوکلت مراقبت ادغام یافته ناخوشیهای اطفال زیر 2 ماه و 2 ماه تا 5 سال

					و نحوه استفاده از آن در مراکز خدمات جامع سلامت شهری و روستایی (اشیاره بیه تب، مسایل تنفسی، زردی، اسهال، گیوش درد، گلیودرد، برفیک دهیان، بنیدناف، ترشحات چشم ... و ارایه سناریوهای مربوط 3- آموزش و مرور مشاوره در مورد باروری سالم مطابق برنامه کشیوری مراقبی ت- 7 های ادغامیافته باروری سالم و انجام مراقب تنها و پیگیریهای لازم در این خصوص و ارایه سناریوهای مربوط 4- آموزش و مرور تشکیل پرونده و ثبت الکترونیکی اطلاعات لازم مادر در میورد باروری سالم مطابق برنامه کشوری مراقب تهای باروری سالم در سامانه سی ب 5- ارزشیابی مستمر/تکوینی دانشجو بر اساس فعالی تنها/مهارتیهی کسی بشیده و ارایه بازخورد لازم
آموزش بر بالین مراجعه کننده استفاده از فیلم یا انیمیشن های آموزشی	-تمرین تلقیح واکسیناسیون کودک و بزرگسال و پایش رشید کیودک و مراقبیت کودک، مشاوره شیردهی و تغذیه کودک و مشاوره درخصوص بیاروری سیالم بیر اساس دستورالعمل کشوری 2- آموزش مشاوره دوران بیارداری بیر اسایس کتیاب کیلاسهای آمیادگی دوران بارداری و بوکلت مراقبت ادغامیافته سلامت مادران خارج بیمارستانی 3- آموزش و مرور مراقب تهای دوران بارداری، تشکیل پرونده، انیدازهگیری فشیار خون و سایر علایم حیاتی و وزن و قد مادر، انجام معاینات فیزیکی، مانور لئوپولید، کنترل و شمارش صدای قلب جنین، معاینه پسیستان و بررسی آمیادگی میادر بیرای شیردهی، درخواست آزمایشیات و سیونوگرافی لازم، تشخیص میادر نیازمنید بیه مراقبت ویژه و گزارش تمام موارد فوقالذکر و تعیین نوبت مراقبت بعدی بیا توجیه به شرایط مادر بر اساس بوکلت مراقبت ادغامیافته سلامت مادران خارج بیمارستانی 4- آموزش نرمشها /ورزشها و تمرینات و اصلاح وضعی ت در دوران بیارداری بیر اساس کتای کلاسهای آمادگی دوران بارداری به شکل عملی و مشیاهدة فیلیم بیا انیمشینهای ورزشهای دوران بارداری	بخش مامایی و کلینیک های تخصصی	روز پنجم	نعیمه شریعتی فر	جلسه پنجم

					5-ارزشیابی مستمر/تکوینی دانشجو بر اساس فعالی تها/مهارتهای کسی بشیده و ارایه بازخورد لازم
جلسه ششم	نعیمه شریعتی فر	روز ششم	7:30- 12.30	بخش مامایی و کلینیک های تخصصی	1- تمرین تلقیح واکسیناسیون کودک و بزرگسال و پایش رشد کیودک و مراقبیت کودک، مشاوره شیردهی و تغذیه کودک و مشاوره درخصوص بیاروری سیالم بیر اساس دستورالعمل کشوری 2- تمرین مشاوره با مادران باردار، مراقبت مادر باردار و آموزش لازم به ایشیان بیر اساس برنامه کشوری 3- آموزش ورزشهای پس از زایمان بر اساس کتیاب کیلاسهای آمیادگی دوران بارداری به شکل عملی و مشاهده فیلم یا انیمشینهایی در این خصوص 4- آموزش و مرور نح وه انجام پاپ اسمیر، شرایط انجیام آن و تفسیر نتیای پیاپ اسمیر و معاینه و خودآزمایی پستان بر اساس آخرین منابع به روز و برنامه کشیوریمحتوای آموزشی ماما درخصوص غربالگری کانسر سرویکس و پستان 5- ارزشیابی مستمر/تکوینی دانشجو بر اساس فعالی تها/مهارتهای کسی بشیده و ارایه بازخورد لازم
جلسه هفتم	نعیمه شریعتی فر	روز هفتم	7:30- 12.30	بخش مامایی و کلینیک های تخصصی	-تمرین تلقیح واکسیناسیون کودک و بزرگسال و پایش رشد کیودک و مراقبیت کودک، مشاوره شیردهی و تغذیه کودک و مشاوره درخصوص بیاروری سیالم بیر اساس دستورالعمل کشوری 2- تمرین مشاوره با مادران باردار، مراقبت مادر باردار و آموزش لازم به ایشیان بیر اساس برنامه کشوری 3- تمرین آموزش ورزشهای پس از زایمان بر اساس کتاب کیلاسهای آمیادگی دوران بارداری به شکل عملی به مادر 4- تمرین آموزش نح وه انجام پاپ اسمیر، شرایط انجیام آن و تفسیر نتیای پیاپ اسمیر و معاینه و خودآزمایی پستان بر اساس آخرین منابع به روز و برنامه کشیوری محتوای آموزشی ماما درخصوص غربالگری کانسر سرویکس و پستان 5- آموزش و مرور مراقب ت و مشاوره گروه سنی میانسال بر اساس برنامه کشیوری مراقبت ادغامیافته سلامت میانسالان و نح وه ثبت اطلاعات لازم در سامانه سی ب

						6-ارزشیابی مستمر/تکوینی دانشجو بر اساس فعالی تها/مهارتهای کسی بشیده و ارایه بازخورد لازم
آموزش بر بالین مراجعہکننده؛ استفاده از بستههای خدمتی یا بوکل تها، کتابها، دست وراعملها و پوسترههای آموزشی مصوب وزارت بهداشت ت، درمان و آموزش پزشکی؛	1- تمرین تلقیح واکسیناسیون کودک و بزرگسال و پایش رشد کودک و مراقبیت کودک، مشاوره شیردهی و تغذیه کودک و مشاوره درخصوص بیاروری سیالم بیر اساس برنامه کشوری، تمرین مشاوره با مادران باردار، مراقبت مادر باردار و آموزش لازم به ایشان بر اساس برنامه کشوری، تمرین انجام پاپ اسمیر در صورت امکان، تمرین مراقبت و مشاوره میانسال 2- ارزشیابی پایانی /تراکمی دانشجو و شفاهی/کتبی/ارایه سناریو(بر اساس فعالی تها و مهارتهای کس بشده و ارایه بازخورد لازم	بخش مامایی و کلینیک های تخصصی	7:30- 12.30	روز هشتم	نعیمه شریعتی فر	